

A lëu ba ben jaai löclöc cī yī lɔc kuat thää ca tak ku wët kën a lëu ba lëk raan tuany dhël gäät lonadä ka yīn a cē lan kuun kök cī gël ba cī ben ya raan cē lɔc ku thany athör wën ca gët cök. Aya, yīn a dhil raan luoy lëk lonadä ka löclöc du a cē kööc.

Ka yī ye raan cē lɔc, yīn a ye kuen ka yī ye 'raan kony raan' tuany ku yīn a lej riel thöñ ke riel dumuñ raan tuany ku riel raan ruääi ke yeen tē thiöök. Na wíc ba kök ñic alon yith raan kony raan, ka yī kuen athör thiin col 'Lëk alon kɔɔc raan tuany kony'.

Lëk kök

Lëk töu athör kën yic ee lëk alon löñ cē gët *Lön Pial Nhom 2014* yic . Lëk alon ye löñ kën a cē lueel cē kuën piny kã yic ka cek yic:

- Tooc tēn akımtuynynhom bē raan la caath
- Wët cē teem bē raan cē täac gãm döc panakım
- Wët cē teem bē raan gãm döc wut
- Lëk tēn kɔɔc tuany cē döny den gam
- Yökyök ë döc tēn raan tuany ye nom
- Lëk alon kɔɔc raan tuany kony
- Kɔɔc cē lɔc: dhël bīn raan lɔc ku kē bī raan ca lɔc looi.

Athör ë lëk kök aa ba yök tēn:

- Kɔɔc Luñ Pial Nhom
- Kɔɔc Aguir Jam Alon Pial Nhom
- Pan Löñ ë Pial Nhom.

Na wíc lëk alon *Lön Pial Nhom 2014* ku kök ye kɔc röt kony, ka yīn nem lökayukar ë Mäac Pial Nhom: www.mhc.wa.gov.au wälä yup (08) 6272 1200.

This document can be made available in other languages and alternative formats on request.

Kɔɔc cē lɔc:

dhël bīn raan lɔc ku kē bī raan ca lɔc looi



Athör kën a lëk yīn dhël bīn raan lɔc ku kē bī raan ca lɔc bī kony tuany du yic ya looi. Aya, athör kën ee raan cē lɔc lëk bē lon deen ka lɔc yeen deet ku deet yith ke tē cīt tēn Lön Pial Nhom 2014.

Kɔɔc cɛ lɔc: dhɛl bɪn raan lɔc ku kɛ bɪ raan ca lɔc looi

Lon ye dumuuk ku kɔɔc maɕhok looi a ɲic lon yen lon dɪt tet ku keek aa leŋ yiny bɪ keek ya lɛk dhɛl gɛm raan tuany dɔc ku tɛ muk yeen.

Tɛkdä ka leŋ raan ɲic (cɛmɛn mäh du), ku a ce yen dumuɔŋ du ku a ce raan ruäai ke yɪn tɛ thiɔk, bëyakɛdän yen nhiëer yin bë laŋ tɛ kony döny du yic ku muöök du yic.

Raan cɪt kënë a lëu bë ya “raam ca lɔc” ku na lɔc ka yeen a bɪ löŋ gäm riel bɪ yen yɪ kony cɛmɛn dumuɔŋ du wälä raan ruäai ke yɪn tɛ thiɔk.

Lon bɪ raan duun ca lɔc bɪ kony looi

Lon bɪ raan ca lɔc looi ee ku bɪ kony bë ciën kɛ nyɛey yieth ku yiic ku kä path ke yɪn ku kä kuun wɪc yɪ puöu aa tak yiic tɛ lueel wɛt bɪ yɪ gäm dɔc.

Raan ca lɔc a bë ya mat thok jam yic tɛ wɛt döny du ku muöök du gut tɛ jëem wɛl yiic bë tɪŋ lon yen döny yɪndä ku muöök yɪndä ku kuɔɔny yɪndä yen bë piath ke yɪn.

Aya, raan ca lɔc a bë lɛk alɔŋ wɛl kä:

- tuɛnyinhom cɪ dɔm, dhɔl bɪ yɪ gäm dɔc ku dhɔl bɪ yɪ muk ku tɛ cɪ guäp du döny thɛer cɛ gäm yɪn yök thɪn;
- kɛn cɛ rot looi bë wɛt jal teem bë yɪ thäny döny cɪ wɪc; ku
- konykoony tɔu bɪ yɪ kony kä jör yɪn.

Raan ca lɔc a ce lɛk wɛl kök alaŋ du tɛ ye akɪmtuɛnyinhom duun muk yɪ nhom wɛt yök ciɛt cɛ bë piath ke yɪn tɛ lueel wɛl kök cɛ path bë ke lueel.

Yeŋa bë raan cɛ lɔc kuany?

Kuat raan, gut meth, a lëu bë raan cɛ tak lɔc bë ya raan deen cɛ lɔc. Kekɛdän, yɪn a dhil wɛt deet apath rin bë na lɔc raan ka yɪ ɲic lon bë looi tɛn yɪn.

Ye raan yɪndä ba lɔc?

A lëu ba kuat raan duun ca tak lɔc, bë ya raan ca lɔc. Bëyakɛdän, raan ca lɔc a dhil ya raan cɛ ruöön 18 dööt tɛdɛd ka cɛ waan ku raan cɛ wɛt gam bë lɔc. Raan ca lɔc ee ya tök kuat kaam ku na wɪc ba raan dä lɔc ka raan thɛer ca lɔc a kɔŋ cop.

Dhɛl ye raan lɔc

Na wɪc ba raan lɔc, ka yɪn a dhil atör cɔl Form 12A thiɔŋ – Löclöc ɛ raan ca lɔc. A lëu ba kɔɔc luoy lɛk bɪ yɪ wuŋ athör kɛn, wälä a lëu ba wuŋ athör kɛn gät bei tɛ neem yɪn lökayukar kɛn: www.mhc.wa.gov.au.

Yɪn wek raan ca lɔc aa dhil athör kɛn thany yic ku theny kun a dhil wɛc cɛt. Kɔɔc cɛ päť bɪk ya cuut aa kɔɔc cɪť akɪm, akuonyakɪm, kɔɔc wal, dupiöc, ku raan löŋ thany cök (cɔl justice of the peace). Rien kɛn ebën aa tɔu lökayukar kɛn:

http://www.courts.dotag.wa.gov.au/_files/Professions_witness_statutory_declarations.pdf

Apath ba kɔɔc gɛm yɪ lɛk raan ca lɔc. Raan töŋ kɔɔc luoy a bë athör cɪn raan lɔc wuöł yic ku tɛëu wuöŋ de athör ye wɛl kuun dɔc tɔöu thɪn.

Löclöc cɪ raan lɔc ye köc kadä?

Yiny duun dhil yɪ lɛk a tɔu ku yɪn a leŋ yiny dɛd:

1. lëu yɪn yeen ba löclöc cɔl'a käac kuat kaam ca tak ku a lëu ba lueel kuat dhɛl ca tak (cɛmɛn a lëu ba wɛt lɛl raan luoy lon cɪ raan wɛn ben ya raan ca lɔc).
2. lëu yɪn yeen bɪn raan ca lɔc waar tɛ lɔc yɪn raan dɛd. Ku na lɔc raan dä ka yɪn a dhil athör cɔl Form 12A ben thiɔŋ rin bë ɲic lon cɪn raan ca lɔc waar.



3. bɪ raan ca lɔc ben jaai kuɔɔny bɪ yen yɪ kony rin leŋ yen dɛd deen dɛd cɛ rot ben looi tɛn yeen ku na wɪc bë ben jaai ka yeen a dhil wɛt kɛn lueel dhɛl gäät.

4. Kɔɔc Luŋ Pjal Nhom aa leŋ riel lëu kek yeen bɪk löclöc cɔl'a käac tɛ ye kek ye yök ka raan ca lɔc cɪn riel bɪ yen kɛn löc yeen looi wälä tɛ ye kek ye yök ka rɛer de döny du a cɪn kɛ kony yɪn.

Lɛk tɛn kɔɔc cɛ lɔc

Ka yɪ ye raan cɛ lɔc, luon du ee ku ba raan cɪ lɔc kony rink u bë yieth ke muk nhiim, ku ɲic kä path ke yeen ku kä keen wɪc ye puöu tɛ tɛ gɛm yeen dɔc.

Yɪn ee wɛt gam ba ya raan cɛ lɔc tɛ theny yɪn athör cɔl Form 12A.

Ka yɪ ye raan cɛ lɔc, yɪn a leŋ yiny bɪ yɪn ya lɛk ku met yɪ thok jam yic tɛ lueel wɛt bɪ raan tuany gäm dɔc ku tɛ lueel dhɛl bɪ ye muk. Kɔɔc luoy aa bë jam ke yɪn ku lëkkä yɪn lɛk cɪť kënë tɛ kɛc akɪmtuɛnyinhom muk raan tuany nhom wɛt lueel lonadä ka leŋ wɛl kök alaŋ raan tuany cɛ path bë ke lɛk yɪn wälä met bɪ yɪ mat thok dɔc dɛd yic a cɪn kɛ pɛsth bë kuony raan tuany.